

Podatki i opłaty lokalne w ewidencji księgowej jednostek samorządu terytorialnego

19 marzec 2026 r. (czwartek) na platformie do szkoleń online ClickMeeting

Szczegółowy program szkolenia:

1. Formalnoprawne podstawy realizacji zadań w komórkach organizacyjnych urzędu gminy/miasta, odpowiedzialnych za rachunkowość podatków i opłat lokalnych oraz innych należności publicznoprawnych:

- a) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego jako podstawa organizacji pracy komórek księgowości podatkowej w urzędzie gminy,
- b) odpowiedzialność pracowników księgowości podatkowej, powierzenie zadań z uwzględnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych i ustawy o rachunkowości (odpowiedzialność za prowadzenie ksiąg rachunkowych, kto zgodnie z obowiązującymi przepisami może powierzyć odpowiedzialność za prowadzenie ksiąg rachunkowych urzędu).

2. Omówienie istotnych zasad w zakresie rachunkowości podatkowej w urzędzie gminy/miasta:

- a) pojęcie obowiązku podatkowego, zobowiązania podatkowego oraz zaległości podatkowej i nadpłaty podatkowej,
- b) powstanie zobowiązań podatkowych z mocy prawa oraz w drodze doręczenia decyzji wymiarowej: charakter decyzji ustalających i określających zobowiązanie podatkowe – ewidencja na kontach księgowych,
- c) najczęściej występujące błędy w zakresie dokonywania przypisów i odpisów. W jakim terminie przypisać należność wynikającą z deklaracji, decyzji? Przypis a niedoręczona decyzja, decyzja na zmarłego podatnika. Kiedy i na jakiej podstawie odpisać przedawniony podatek?
- d) terminy płatności, a powstanie zaległości podatkowych,
- e) wygaszenie zobowiązań podatkowych poprzez zapłatę, przedawnienie, umorzenie zaległości podatkowych, zaliczenie nadpłaty podatkowej na poczet przyszłych zobowiązań, bieżących zobowiązań oraz zaległości podatkowych – ewidencja księgowa,
- f) obowiązki w zakresie zarachowania wpłaty dokonywanej na poczet zaległości podatkowych. Zarachowanie na koszty upomnienia, odsetki, opłatę prolongacyjną. Czy zawsze należy zarachować wpłatę zgodnie z dyspozycją podatnika? Kiedy musi być wydane postanowienie o zarachowaniu wpłaty?
- g) doręczanie postanowień o zarachowaniu wpłaty. Jakie mogą być skutki niedoręczenia lub nieprawidłowego doręczenia postanowienia o zarachowaniu wpłaty?
- h) omówienie przepisów Ordynacji podatkowej (art. 62) w zakresie zarachowania wpłaty.

3. Powstanie nadpłaty podatkowej, sposoby postępowania i ewidencji księgowej nadpłaty:

- a) ewidencja księgowa zasady zaliczania i zwrotu nadpłaty podatku. Jak postępować z nadpłatami do wysokości kosztów upomnienia? Czy można zaliczyć nadpłatę na koszty upomnienia? Czy można zaliczyć nadpłatę na poczet przyszłych zobowiązań? Czy nadpłatę podatkową można zarachować na zaległość cywilnoprawną?
- b) ewidencja księgowa zwrotu nadpłaty podatku na rachunek bankowy, przekazem pocztowym, w kasie, terminy, zwrot nadpłaty z odsetkami,
- c) ewidencja księgowa postępowania z nadpłatami po śmierci podatnika. Czy podlegają dziedziczeniu i kiedy mogą być zwrócone?

4. Wybrane obowiązki pracowników komórek księgowości podatkowej urzędu gminy/miasta w zakresie ewidencji podatkowej:

- a) obowiązki dotyczące weryfikacji sald konta 221 z ewidencją pomocniczą prowadzoną do konta 221 i z dokumentami źródłowymi,
- b) stosowanie zasady zakazu kompensowania z art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości, wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie,
- c) odpisy aktualizujące należności – zasady ustalania i ewidencji w podatku od nieruchomości?
- d) zmiany w księgowości podatkowej wprowadzone nowelizacją ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- e) księgowanie i egzekwowanie podatku od nieruchomości podatnika, który nie skorzysta z prawa złożenia zawiadomienia o skorzystaniu z uprawnienia do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2026 w terminie do dnia 31 marca 2026 r.

5. Pytania i odpowiedzi.

Prowadzący:

Irena Bruszevska – praktyk i wykładowca, wieloletni skarbnik gminy, dr nauk inż. rolnictwa i mgr nauk prawnych, dyplomowany księgowy. Od 2007 r. wykładowca na podyplomowych studiach na kierunkach „Finanse i Rachunkowość Budżetowa”, „Audyty Wewnętrzny i Kontrola Wewnętrzna”. Wykładowca na licznych szkoleniach dla urzędników pionów finansowych prokuratury i sądów, jednostek samorządu terytorialnego z zagadnień dotyczących finansów publicznych, rachunkowości, gospodarowania majątkiem trwałym w jednostkach budżetowych i sprawozdawczości budżetowej, należności publicznoprawnych i cywilnoprawnych. Autorka publikacji z zakresu rachunkowości, finansów publicznych oraz zagadnień związanych z funkcjonowaniem jednostek sektora finansów publicznych.